

Sygn. akt VU 176/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2017 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Wiesław Jakubiec

Sędziowie/Ławnicy: -/-

Protokolant : starszy protokolant sądowy Izabela Niedobecka-Kępa

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2017 roku w Rybniku

na rozprawie

sprawy **(...) P. J.**

przy udziale zainteresowanego ./.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania **(...) P. J.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 21 kwietnia 2017 roku

sygn. 340000/ (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza brak obowiązku przez płatnika (...) P. J. zwrotu wypłaconych pracownikom zawyżonej wysokości świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Sygn. akt V U 176/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 kwietnia 2017 roku, znak (...) - (...), nr sprawy (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zobowiązał płatnika (...) P. J. do zwrotu wypłaconych pracownikom w zawyżonej wysokości świadczeń pieniężnych w łącznej kwocie 285,21 zł, na którą składały się: zasiłek chorobowy wypłacony S. S. za okres od 14 marca do 27 marca 2015 roku oraz od 4 lutego do 25 marca 2016 roku (149,50 zł tytułem należności głównej z funduszu chorobowego oraz 13,50 zł tytułem odsetek), zasiłek chorobowy wypłacony Ł. W. za okres od 26 marca do 13 maja 2016 roku (112,70 zł tytułem należności głównej z funduszu chorobowego oraz 7,36 zł tytułem odsetek) oraz zasiłek chorobowy wypłacony R. W. za okres od 30 do 31 sierpnia 2016 roku (2,50 zł tytułem należności głównej z funduszu chorobowego oraz 0,10 zł tytułem odsetek).

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wypłacił ww. pracownikom płatnika zasiłek chorobowy. Do wyliczenia podstawy świadczeń przyjęto wskazane w zaświadczeniu płatnika składniki miesięczne, tj. wynagrodzenie zasadnicze oraz inne składniki, w tym premię uznaniową. Jednakże, przeprowadzone postępowanie ujawniło, iż w podstawie wymiaru świadczeń nie należy uwzględniać premii. Aktualne podstawy wymiaru świadczeń są niższe niż ustalone pierwotnie, wobec czego płatnik jest zobowiązany do zwrotu świadczeń wypłaconych w zawyżonej wysokości wraz z odsetkami. (vide akta organu rentowego)

W odwołaniu płatnik podnosił, iż prawidłowo wypełnił druki zaświadczenia płatnika składek. W rubryce uwagi wskazywał bowiem, iż premia stanowi premię uznaniową. Tym samym, płatnik nie może odpowiadać za niedopatrzenia organu rentowego. (vide k.2-3)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko wyrażone w decyzji. Dodał, iż płatnik wypłaca premie (nagrody) swoim pracownikom niezależnie od ilości przepracowanych dni, i która jest pomniejszana z powodu pobierania zasiłku chorobowego. (vide k.12-13)

Postanowieniem z dnia 7 lipca 2017 roku tut. Sąd zawiadomił o toczącym się postępowaniu zainteresowanych S. S., Ł. W. oraz R. W. (vide k.15), którzy jednakże nie zajęli stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

S. S., Ł. W. oraz R. W. są pracownikami płatnika (...) P. J.. Płatnik wypłacał swoim pracownikom wynagrodzenie chorobowe w związku z otrzymaniem zaświadczeń lekarskich o czasowej niezdolności do pracy. Po wyczerpaniu okresu, za który przysługuje wynagrodzenie chorobowe, płatnik przysyłał zwolnienia lekarskie pracowników do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R..

Wraz z zaświadczeniami lekarskimi płatnik przedkładał zaświadczenia płatnika składek, w których wskazywał, iż do zmiennych składników wynagrodzenia pracowników wchodzi m.in. premia. Jednocześnie, w zaświadczeniu z dnia 16 lutego 2016 roku wystawionego dla S. S., z dnia 16 marca 2016 roku wystawionego dla Ł. W. oraz z dnia 14 września 2016 roku wystawionego dla R. W. płatnik umieścił w rubryce uwagi informację, iż premia stanowi uznanie składnik wynagrodzenia. Takiej uwagi nie zawarł jednakże w zaświadczeniu z dnia 9 kwietnia 2015 roku wystawionego dla S. S..

Dowód: zaświadczenia lekarskie, zaświadczenia płatnika składek, pismo płatnika z 15 marca 2017 roku – akta organu rentowego

Pismem z dnia 19 grudnia 2016 roku płatnik wyjaśniał organowi rentowemu, iż premia uznaniowa są składnikiem wynagrodzenia, którego przyznanie zależy od uznania pracodawcy, nie są uzależnione od ilości przepracowanych dni, nie wiążą się z przebywaniem na urlopie lub zwolnieniu lekarskim.

Dowód: pismo płatnika z 19 grudnia 2016 roku – akta organu rentowego

Decyzją z dnia 13 stycznia 2017 roku organ rentowy stwierdził, iż w podstawie wymiaru świadczeń z ubezpieczenia chorobowego dla pracowników płatnika nie należy uwzględniać premii uznaniowej.

Następnie, decyzją z dnia 21 kwietnia 2017 roku, znak (...) - (...), nr sprawy (...) organ rentowy zobowiązał płatnika do zwrotu wypłaconych pracownikom w zawyżonej wysokości świadczeń pieniężnych w łącznej kwocie 285,21 zł, na którą składały się: zasiłek chorobowy wypłacony S. S. za okres od 14 marca do 27 marca 2015 roku oraz od 4 lutego do 25 marca 2016 roku (149,50 zł tytułem należności głównej z funduszu chorobowego oraz 13,50 zł tytułem odsetek), zasiłek chorobowy wypłacony Ł. W. za okres od 26 marca do 13 maja 2016 roku (112,70 zł tytułem należności głównej z funduszu chorobowego oraz 7,36 zł tytułem odsetek) oraz zasiłek chorobowy wypłacony R. W. za okres od 30 do 31 sierpnia 2016 roku (2,50 zł tytułem należności głównej z funduszu chorobowego oraz 0,10 zł tytułem odsetek).

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wypłacił ww. pracownikom płatnika zasiłek chorobowy. Do wyliczenia podstawy świadczeń przyjęto wskazane w zaświadczeniu płatnika składniki miesięczne, tj. wynagrodzenie zasadnicze oraz inne składniki, w tym premię uznaniową. Jednakże, przeprowadzone postępowanie ujawniło, iż w podstawie wymiaru świadczeń nie należy uwzględniać premii. Aktualne podstawy wymiaru świadczeń są niższe niż ustalone pierwotnie, wobec czego płatnik jest zobowiązany do zwrotu świadczeń wypłaconych w zawyżonej wysokości wraz z odsetkami.

Dowód: decyzje organu rentowego z 13 stycznia oraz 21 kwietnia 2017 roku – akta organu rentowego

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci ww. dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne, wzajemnie ze sobą korelujące i rzeczowe. Dokumenty te wzajemnie się uzupełniają tworząc wyrazisty obraz całości sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2014 r. poz. 159 j.t.) podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy.

Jednocześnie, art. 41 ust. 1 ustawy zasiłkowej stanowi, iż przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego nie uwzględnia się składników wynagrodzenia, do których pracownik zachowuje prawo w okresie pobierania tego zasiłku zgodnie z postanowieniami układów zbiorowych pracy lub przepisami o wynagradzaniu, jeżeli są one wypłacane za okres pobierania tego zasiłku.

Nadto, jak stanowi przepis art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 121 j.t. ze zm.) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Na podstawie art. 84 ust. 2 ustawy systemowej, za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się: 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania; 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Z mocy art. 84 ust. 6 ustawy systemowej jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek lub inny podmiot nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość, obowiązek zwrotu tych świadczeń wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 1, obciąża odpowiednio płatnika składek lub inny podmiot.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż płatnik nie jest obowiązany do zwrotu zasiłków wypłaconych przez organ rentowy w zawyżonej wysokości.

Odpowiedzialność płatników składek lub innych podmiotów zachodzi poprzez ustalenie, że wystawienie dokumentów zawierających nieprawdziwe dane nastąpiło na skutek ich świadomego działania lub rażącego niedbalstwa (zob. uzas. wyr. Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 października 2015 r., III AUa 807/15, Legalis Numer 1370649). Konieczną przesłanką odpowiedzialności płatnika na podstawie art. 84 ust. 6 ustawy systemowej jest wina płatnika w niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu przekazania organowi rentowemu wymaganych informacji, polegająca

na niedochowaniu należytej staranności. Jednocześnie, utrwalony jest pogląd, zgodnie z którym jeżeli pobranie nienależnych świadczeń spowodowane było nie tylko błędem pracodawcy, ale i organu rentowego, nie można żądać od płatnika zwrotu tych świadczeń (zob. uzas. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2017 r., I UK 186/16, Legalis Numer 1625226).

Organ rentowy, mimo ciężącego na nim obowiązku dowodzenia swoich twierdzeń zgodnie z art. 232 k.p.c. w żaden sposób nie wykazał, a nawet nie podjął próby wykazania, iż płatnik ponosi winę w przekazaniu nieprawdziwych danych, które wpłynęły na ustalenie wysokości podstawy wymiaru zasiłku dla jego pracowników. Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie ujawniło, by działanie płatnika było świadome lub nosiło znamiona rażącego niedbalstwa. Przeciwnie, płatnik wskazywał organowi rentowemu, iż wypłacane premie stanowią uznaniowy składnik wynagrodzenia pracowników. Jednakże, przed wypłatą świadczeń organ rentowy nie zweryfikował tej okoliczności i nie wzywał płatnika do wskazania czy premie wypłacane są mimo przebywania na zwolnieniu lekarskim. W konsekwencji, do wypłaty zasiłków w zawyżonej wysokości doszło także wskutek błędu organu rentowego.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, działając na podstawie przywołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż stwierdził brak obowiązku przez płatnika zwrotu wypłaconych pracownikom w zawyżonej wysokości zasiłków chorobowych.